	Sēdes video translācija	13.03.2020	10.00	12.40

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2052
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=31a9f1df-1149-46ab-8f4c-668a2fb52061

13.03.2020. 13.Saeima vienpadsmitā sēde-ziemas sesija Ārkārtas situācija *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2020.gada 13. marta sēde (pirmā) sākas pl. 10:07
sēde slēgta pl. 11:40, sēdes ilgums- 1 h 32 minūtes

PIEBILDE: 13. martā notiek divas sēdes: nr.9, nr.11 (ziemas sesija).
LABOT KĻŪDU: nav ievietota stenogrammā saite uz sēdes video translāciju e-arhīvā *Norakstā pievienota*

Latvijas Republikas 13. Saeimas ziemas sesijas vienpadsmitā (ārkārtas) sēde 2020. gada 13. martā

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi

Sēdes vadītāja. Labrīt, godātie kolēģi! Aicinu ieņemt vietas Sēžu zālē.

Saeimas Prezidijs ir izsludinājis ārkārtas sēdi ar darba kārtību, kurā ir lēmuma projekts "Par ārkārtas situācijas izsludināšanu". Šis lēmuma projekts šobrīd ir pieejams visiem Saeimas deputātiem gan elektroniski, gan papīra formā.

Vārds Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas priekšsēdētājam Jurim Rancānam.

J. Rancāns (JK).

Labrīt, godātie kolēģi! Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija šorīt savā sēdē izskatīja Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumu Nr. 103 "Par ārkārtas situācijas izsludināšanu" no šā gada 13. marta līdz šā gada 14. aprīlim.

Uzklausot iestāžu ziņojumus, komisija šo rīkojumu atzīst par pamatotu, situācijai atbilstošu un nepieciešamu.

Komisijas vārdā aicinu atbalstīt minēto Ministru kabineta rīkojumu un atbalstīt komisijas sagatavoto lēmuma projektu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Valērijam Agešinam debatēs.

V. Agešins (SASKAŅA).

Labrīt, godātie kolēģi! Šobrīd situācija pasaulē un Eiropā strauji mainās, un ir paplašināts Covid-19 infekcijas skarto teritoriju saraksts. Lai efektīvi apkarotu epidēmijas izplatīšanos, nepieciešams savlaicīgi informēt visus iedzīvotājus par atbilstošu rīcību.

Visās Eiropas Savienības valstīs *(Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)*, ieskaitot Latviju, tiek sagatavoti un izplatīti informatīvie materiāli iedzīvotājiem. Vairākās valstīs šī informācija tiek

izplatīta ne tikai šo valstu oficiālajā valodā, bet arī lielāko minoritāšu, kā arī Eiropas Savienības valstu valodās. Piemēram, Igaunijā minētā informācija tiek izplatīta trijās valodās: igauņu, angļu un krievu valodā. Turpretī Latvijā šī informācija tiek izplatīta pārsvarā tikai valsts valodā.

Es vēlos atgādināt, ka Ministru kabineta 2005. gada 15. februāra noteikumi Nr. 130 "Noteikumi par valodu lietošanu informācijā" paredz pienākumu valsts pārvaldes institūcijām līdztekus valsts valodai lietot svešvalodu, ja informācija saistīta ar epidēmijām vai bīstamām slimībām. Citu valodu ignorēšana esošajā situācijā apdraud visu Latvijas iedzīvotāju veselību. Tā ir mūsu konsekventa nostāja, ņemot vērā, ka Latvijas pilsoņi un iedzīvotāji lieto dažādas valodas, kā arī Latvijā uzturas liels skaits ārvalstnieku, it īpaši Rīgā. Ierosinām nekavējoties nodrošināt informācijas par Covid-19 riskiem izplatīšanu publiskajā telpā ne tikai valsts valodā, bet arī *(Starpsauciens.)*... Paklusē un paklausies! Bet arī Latvijas teritorijā plaši izmantojamā angļu un krievu valodā. *(Dep. D. Pavļuts: "... informāciju trīs valodās!")*

Saeimas *(Starpsauciens.)*... Paklausieties uzmanīgi un līdz galam! *(Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)* Un lūdzu te nebļaustīties! Saeimas frakcijas Saskaņa deputātu vārdā vakar, 12. martā, nosūtīju vēstuli veselības ministrei Viņķelei un aicinu Veselības ministriju cienīt visus Latvijas iedzīvotājus un pildīt normatīvajos aktos noteikto.

Protams, ir arī labas komunikācijas piemērs, jo šodien CSDD izplatīja valdības paziņojumu par ārkārtas situācijas izsludināšanu trijās valodās. Tas ir solis pareizajā virzienā.

Es aicinu to pašu darīt Veselības ministrijai un pildīt normatīvajos aktos noteikto. Šie visi normatīvie akti un MK noteikumi ir spēkā.

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Labrīt, kolēģi! Es tiešām... Saeimas priekšsēdētāja, ministres kundze, es pilnībā atbalstu šo lēmuma projektu un gribētu tikai pievērst uzmanību tam... Arī man šodien no rīta jau zvanīja satraukti uzņēmēji un iezīmēja problemātiku, kas saistās, piemēram, ar... Šobrīd ir atceltas mācības visās mācību iestādēs. Šajās mācību iestādēs darbojas skolu ēdinātāji. Principā ēdinātājiem uzņēmējdarbība uz visu šo periodu ir paralizēta, un šobrīd viņiem nav nekādas informācijas vai rekomendācijas, kādā veidā rīkoties, kādus lēmumus pieņemt, un ir tāda bezizeja... tāda nosacīta situācija, kad īsti nezina, kādā veidā rīkoties.

Mans aicinājums būtu visa šī sakarā, visu šo ieviesto pasākumu sakarā arī Ekonomikas ministrijai veidot kaut kādu skaidru komunikācijas kanālu tieši ar uzņēmējiem, lai viņiem palīdzētu skaidrot... un ciešā sasaistē arī ar Veselības ministriju... kādi lēmumi šobrīd būtu jāpieņem, kāda būtu rekomendācija, kā rīkoties, vai darbinieki šobrīd ir jāatbrīvo no saistībām, jo neviens nevienu nav atbrīvojis.

Un es aicinātu tikai uz koordinētu rīcību. Šis ir viens gadījums, kad tiešām uzņēmēji, kas nodarbina daudz cilvēku savā jomā... šobrīd principā uzņēmējdarbība ir *de facto* apturēta. Šādos gadījumos primāri vajadzīgs skaidrojums no attiecīgām institūcijām, rekomendācijas, kā rīkoties, jo šobrīd tā ir sadaļa, kas manāmi trūkst.

Es aicinu valdības vadītāju un Veselības ministriju tam pievērst uzmanību, Ekonomikas ministrijai vairāk iesaistīties šī jautājuma risināšanā, jo zvanu, protams, par to, kādus lēmumus

pieņemt, ir daudz. Šobrīd šo situāciju, ko man no rīta izklāstīja... tad es saprotu, ka uzņēmējiem ir tiešām nopietnas pārdomas, jautājumi, kādā veidā nodrošināt uzņēmējdarbību, lai to arī pēc ārkārtas stāvokļa beigām varētu veiksmīgi turpināt.

Aicinu ministrijas pievērsties tieši skaidrojošajai daļai, kas ir šobrīd nepieciešama, kā labāk rīkoties. Tā manāmi šobrīd pietrūkst.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Jūlijai Stepaņenko.

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Godātie kolēģi! Es domāju, ka mums visiem šodien ir skaidrs, ka šī ārkārtas situācijas izsludināšana liecina par to, ka arī Saeimai būtu kaut kas jāmaina savā darbā. Un mēs, ar kolēģiem opozīcijā apspriežoties, esam lēmuši lūgt mainīt Saeimas darba kārtību un ceram, ka spēsim vienoties ar koalīciju par to, ka noliekam malā šobrīd visus likumus, kas nav aktuāli, bet sasaucam komisiju ārkārtas sēdes, aicinām ministrus, kuri var ierasties, un kopīgi lemjam par to, kā mēs varam risināt šo situāciju, kā varam glābt nozares, kā varam glābt cilvēkus un kas ir jādara Saeimai, aktīvi piedaloties šajā procesā. Jo es domāju, ka mums visiem šobrīd jāiesaistās.

Jūs vakardien negribējāt klausīties mūsu priekšlikumos. Jūs vakardien noraidījāt mūsu lūgumu - izskatīt mūsu priekšlikumus ārkārtas sēdē. Jūsu piedāvājums par ārkārtas situāciju, protams, ir arī ļoti aktuāls un vajadzīgs. Bet mēs gribam uzsvērt to, ka, ņemot vērā šo situāciju, visticamāk, nāksies grozīt šo Ministru kabineta rīkojumu vairākas reizes, ņemot vērā, ka situācija mainās gandrīz katru stundu, un tāpēc mēs arī lūdzam ņemt vērā to, kas, iespējams, būs jāgroza.

Tāpēc es gribu tikai dažas lietas jums nolasīt no mūsu priekšlikumiem, kuri, iespējams, šodien vai rīt, vai parīt tiks ņemti vērā. Tostarp, godātie kolēģi, mums ir ne tikai jāierobežo publiskie pasākumi līdz 200 cilvēkiem, bet, gandrīz tāpat kā dara Igaunija un Lietuva, kur ierobežo publiskos pasākumus līdz 100 cilvēkiem, mūsu priekšlikums bija aizliegt šobrīd visus publiskos pasākumus. Es nesaprotu, kāpēc jūs šo skaitu nodrošinājāt līdz 200 cilvēkiem? Nav saprotama šī motivācija. Turklāt mēs arī aicinām, mēs lūdzam, lai tiktu noteiktas slimību lapu apmaksas ar pirmo slimības dienu visiem tiem cilvēkiem, kuru bērni ir spiesti atrasties mājās. Visiem tiem cilvēkiem, kuriem ir bijis kontakts ar cilvēkiem, kuri atgriezušies no Covid-19 skartajām teritorijām tieši tāpēc, lai ierobežotu kontaktu skaitu, nevis vienkārši stāstīt tviterī, ka vajag mazgāt rokas un nevajag sveicināties, bet vajag aktīvi darīt to, lai pasargātu arī mūsu medicīnas darbiniekus no spēku izsīkuma, kas viņiem... var sekot, jo mēs redzam, kas šobrīd notiek Itālijā.

Tāpat mēs arī vēlamies, lai tiktu iekļauts tāds punkts - lemt par sadarbību ar Latvijas zāļu, individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu ražotājiem un nodrošināt iepirkumus šīs situācijas ietvaros... un paredzēt minēto līdzekļu krājumus vismaz sešu mēnešu intensīvas izmantošanas periodam, tāpat arī nodrošināt to, lai valsts kompensējamās zāles būtu pieejamas cilvēkiem vismaz sešu mēnešu intensīvas izmantošanas periodam.

Tāpat aicinātu apsvērt iespēju nepiemērot soda sankcijas attiecībā uz skartajās nozarēs strādājošajiem uzņēmējiem... un arī kredītiestādes... un citas līgumattiecībās esošās personas.

Tāpat mēs aicinām sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu nodrošināt nodokļu brīvdienas skartajās nozarēs strādājošām juridiskajām un fiziskajām personām, tostarp atceļot soda un nokavējuma naudu aprēķinus.

Tāpat mēs aicinām sadarbībā ar Latvijas teritorijā licencētām komercbankām nodrošināt nepieciešamo likviditāti skartajās nozarēs strādājošiem uzņēmumiem un, protams, apzināt visu to uzņēmumu sarakstu un arī fiziskās personas.

Tāpat mēs aicinām... neprognozējamās slodzes rezultātā uz veselības aprūpes, sociālo budžetu, kā arī iekšlietu sistēmas budžetu sadarbībā ar citu nozaru ministrijām ir jālemj par līdzekļu pārdali, pārskaitot... pārskatot ministriju neprioritāros izdevumus un rezervējot līdzekļus tādā apmērā, kāds būtu nepieciešams augstāk norādīto pienākumu izpildei.

Tāpat arī valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēs mēs aicinām lemt par pilnīgi visu darbinieku komandējumu atcelšanu un iespēju robežās darba pienākumu pildīšanu no mājām, īpaši aicinot - īpaši aicinot! - pasargāt sievietes, kas ir grūtnieces, un sievietes, kas baro bērnus līdz... ar krūti līdz viena gada vecumam... attiecībā arī uz visiem komersantiem.

Godātie kolēģi, mans laiks jau tuvojas beigām, bet es tiešām lūdzu jūs iepazīties ar mūsu vakardienas priekšlikumiem un, lemjot par grozījumiem... pie ārkārtas situācijas... visticamāk, jūs to darīsiet... ņemt vērā arī šos ieteikumus.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds veselības ministrei Ilzei Viņķelei.

I. Viņķele (veselības ministre).

Sveicināti, kolēģi! Paldies Saeimai par patiesu interesi un iesaistīšanos, jo faktiski tie priekšlikumi, ko Stepaņenko kundze uzskaitīja, - daļa jau tiek darīta, un daļu paredz vakardien ieviestās ārkārtas situācijas algoritms.

Ar gudru ziņu krīzes vadība tiek veidota caur izpildvaru, jo izpildvaras reakcija ir operatīvāka, instrumenti ir pieejami nekavējoties un krīzes pamatprincips ir vienvadība, ko faktiski var nodrošināt tikai un vienīgi Ministru prezidents. Mēs šobrīd esam rīkojušies ļoti profesionāli. To atspoguļo mūsu rādītāji, proti, inficēto skaits joprojām ir neliels, un to atklāšanas sistēma darbojas pietiekami sekmīgi. Mēs joprojām esam epidemioloģisko scenāriju pirmajā fāzē, kur varam izsekot inficētajiem, precīzi kartējot kontaktpersonas un nosakot nepieciešamo karantīnu.

Runājot par ārkārtas situācijas paredzētajiem... tātad rīcības virzieniem. Skolu slēgšana lielāko efektu, pēc epidemiologu atzinumiem, sniedz ne tik daudz tādēļ, ka bērni neinficējas, bet tādēļ, ka šī ir liela, nekavējoša intervence masīvās cilvēku ikdienas plūsmās, proti, vecāki neved vairs savus bērnus uz skolu. Kontaktu skaits nekavējoties tiek minimizēts.

Atbildot Stepaņenko... vai Valaiņa kungs, kurš no viņiem... Stepaņenko kundze vai Valaiņa kungs minēja par to, kādēļ ir noteikti 200 cilvēku ierobežojumi. Arī epidemioloģisko drošības mēru arsenāls, izvēle nav zīlēšana kafijas biezumos. Mēs strikti sekojam labāko pasaules epidemiologu un infektologu ieteikumiem. Cilvēku skaita ierobežojums ir tieši saistīts ar valsts spēju veikt nepieciešamos izmeklējumus. Latvijā vienlaikus, tātad vienas dienas laikā, mēs spējam testēt references laboratorijā... veikt 400 analīzes, tātad 200 cilvēku pulcēšanās, kur pie tam šis vīruss neizplatās sprādzienveidīgi. Tas ir ar diezgan lēnu attīstības gaitu. Mūsu testēšanas jaudas ir pietiekamas, tādēļ ir šis 200 cilvēku ierobežojums.

Runājot par visdrošāko vīrusa izplatības prevenci. Lai cik kādam gribētos ironizēt par ierakstiem tviterī par roku mazgāšanu, es aicinātu šobrīd nenostāties tāda viegli aizvainota bērna pozā, kurš visu laiku dripelē valdību, sakot, kas nepietiekami tiek darīts, bet savas politiskās ķildas tviterī uz

karantīnas laiku atmest. Un arī jūs, Stepaņenko kundze, es sirsnīgi aicinu savu tvitera un feisbuka resursu izmantot tieši sabiedrības higiēnas *(Dep. J. Stepaņenko: "Es jau izmantoju!")*, epidemioloģiskās higiēnas daudzināšanai - roku mazgāšanai, sociālā kontakta ievērošanai, vēlams, divu metru attālumā. Proti, savu iepirkšanās paradumu maiņai. Jo to epidemiologi atzīst par visefektīvāko vīrusa apturēšanas metodi. Tā nemaksā neko, tikai spēju lasīt un uztvert zinātniskus tekstus un tos arī savā valodā palīdzēt saviem vēlētājiem uztvert.

Līdz ar to apliecinu jums, ka šobrīd situācija tiek kontrolēta. Ārkārtas situācijas izsludināšana palīdz valdībai reaģēt operatīvāk. Jautājumi par atbalstu uzņēmējiem, kas pārsniedz manis vadītās ministrijas kompetenci, valdībā tiek skatīti: gan tas viss, ko minēja... nodokļu brīvdienas, sociālā budžeta... tātad segtas darbnespējas lapas, lai atvieglotu darba devēju slogu, tas viss tiek darīts.

Īsi vēl pieskaršos veselības aprūpes sistēmas gatavībai. Ierados pie jums tieši no kārtējās ikrīta sanāksmes vidus, kurā mēs ar slimnīcu vadību plānojām, kā mainām uzņemšanas procedūras slimnīcā, proti, samazinot jau šobrīd plānveida palīdzību tiem pacientiem, kuriem operācijas būtu nepieciešamas dzīves kvalitātes uzlabošanai, lūdzot izpratni un atliekot tās vēlāk, lai mēs varētu turēt gatavībā nenoslogotas gultas gadījumā, ja mums patiešām kļūst vairāk to cilvēku ar smagām pneimonijām un komplikācijām, kuri ir inficējušies ar koronavīrusu.

Tātad lūdzu jūsu izpratni. Lūdzu saprast, ka šī tēma, proti, epidēmija, pandēmija un nezināma vīrusa izplatība, līdz šim neizpētīta vīrusa izplatība, ir tā situācija, ko "Džungļu grāmatā" Kiplings aprakstīja kā lielo sausumu, kurā visi savas ķildas noliek uz vēlāku laiku un vienojas kopīgai rīcībai, kā palīdzēt pasargāt mūsu sabiedrību no nekontrolētas vīrusa izplatības.

Un viena maza politiska remarka vēl beigās. Klausoties šodien no rīta "Latvijas Radio" un tās ziņas, kas jau bija vakar, man šķiet absolūti nepieņemami, ka mēs izmantojam koronavīrusa uzliesmojumu kā mēģinājumu atlikt vairākas Latvijas Republikā gadu desmitiem gaidītas reformas. Aicinu *(Starpsauciens: "Ej pasēdi!")* neizmantot demagoģiju un aicinu tomēr *(Zālē troksnis. Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)* neatlikt tās nepieciešamās reformas, kuras ir jāpabeidz līdz galam.

Un vēl es vēlos teikt vienu lietu *(Starpsaucieni.)*: koronavīruss, protams, ietekmē cilvēka imūnsistēmu... *(Dep. A. Gobzems: "Atcerieties, ko Kiplings teica!" Starpsauciens.)*

Sēdes vadītāja. *(Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)* Kolēģi, turpinām debates!

I. Viņķele. ... bet ārpus Saeimas nav novērots, ka tas cilvēkiem laupa veselo saprātu. Uz to arī visus aicinu! *(Dep. A. Gobzems: "Ej mājās un noliec mandātu!")*

Sēdes vadītāja. Paldies veselības ministrei Ilzei Viņķelei.

Turpinām debates.

Vārds deputātam Didzim Šmitam.

D. Šmits (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Godātie kolēģi! Dāmas un kungi! Es tiešām domāju, ka šis ir brīdis, kad mums vajadzētu nolikt nost opozīciju, pozīciju, visas politiskās krāsas. Un, ja mēs kaut kā dalāmies, tad drīzāk pēc kompetencēm, kādas kuram šajā zālē ir. Kāds ir vairāk ārsts, kāds ir vairāk uzņēmējs, katram ir kāda joma, kurā tas vairāk saprot.

Es personīgi esmu pilnīgi impotents saprast, kā apturēt epidēmiju, un attiecībā uz ārstniecības procesiem neko nezinu. Es tikai varu paļauties gan uz cilvēkiem, kas zālē to zina, gan uz tiem, kas faktiski šobrīd vada šo sadaļu krīzes menedžmentā. Tā ir mūsu ārstu sabiedrība. Faktiski gan mums, parlamentam, gan valdībai šajā sadaļā... viņi faktiski strādā šo cilvēku pakļautībā, ja tā varētu teikt. Viņu galvenais uzdevums ir nodrošināt to, kas ir nepieciešams šīs epidēmijas mazināšanai un seku apkarošanai. Un es netaisos tur neko komentēt.

Lieta, kurā es kaut ko saprotu... tā ir sanācis... ir, piemēram, komunikācija. Un tas atkal nav nekādā veidā pārmetums, bet ierosinājums neko neslēpt. Sabiedrību var nomierināt, stāstot visu tieši tā, kā ir. Es nesaku, ka slēpj šobrīd. Es vienkārši aicinu neiedomāties ko tādu darīt. Proti, ja mums trūkst analīžu kapacitātes Gulbja vai citās laboratorijās, to arī izstāstīt. Izstāstīt, kāda ir prioritārā secība... Citiem vārdiem, stāstīt visu tieši tā, kā tas ir. Un tikai tas var sabiedrību nomierināt, nevis kaut kādi māņi.

Bet ir viena lieta, kurā es tiešām jūtos kompetents un varbūt pat ar unikālu pieredzi, proti, krīzes ekonomiskais aspekts. Jo es vadīju Latvijas Zivrūpnieku savienību un vadu vēl joprojām. Ne tad, kad vairākas reizes šajā nozarē iestājās nopietnas ekonomiskās problēmas... un, proti, galvenā un pēdējā bija, kad vienā rītā tika aizvērts ciet Krievijas tirgus, kad 20 uzņēmumiem tas sastādīja aptuveni 60 procentus no apgrozījuma. Bija jautājums - nozarei būt vai nebūt... kopumā visai nozarei? Bija skaidrs, ka mēs visus neizglābsim, un tā tas arī šodien ir redzams. No aptuveni 20 uzņēmumiem nozarē šobrīd efektīvi un produktīvi strādā septiņi. Bet mēs izglābām stūrakmeni.

Un es gribu uzteikt toreiz parlamentu... tā laika parlamentu, kas nepieciešamos likumus pieņēma vienas dienas laikā divos lasījumos. Tiešām, es pat negaidīju tik operatīvu rīcību. Un kas bija šeit būtiski? Kas šeit bija ļoti būtiski un arī tagad ir būtiski? Visiem tiem uzņēmumiem, kas ir skarti... primārā, pirmā, lieta? Tā ir - kā reaģēs bankas? Vai bankas apturēs kredītlīnijas? Ies pakaļ visiem, kas viņiem ir? Vai būs saprotošas? Toreiz mēs sasaucām... mēs izgājām cauri visiem mūsu uzņēmumiem... visas tās bankas, kur kādam bija kāda kredītlīnija... Ar Zemkopības un Ekonomikas ministriju palīdzību visu banku vadības tika sasauktas tajā pašā dienā vienā telpā, un bankas ļoti skaidri pateica, ko tām vajag. Tās bija gatavas būt ļoti fleksiblas, bet ar nosacījumu, ka tās redz, ka valsts rāda līdzīgu fleksibilitāti tādā izpratnē, ka Valsts ieņēmumu dienests nenāk pakaļ pats visam, kam var atnākt, bet dod kredīta brīvdienas tādā izpratnē, ka dara visu, lai uzņēmumi pastāvētu. Es nedzirdēju... bet es dzirdēju atstāstu, ka Jaunzemes kundze kaut ko šodien līdzīgi komunicēja. Ja tas tā ir, cepuri nost! Pareizi! Bet te jāskatās vēl plašāk.

Un kas ir būtiski? Te jāskatās ne tikai tā, ka mums visiem liekas, ka ir skaidras primārās nozares. Tas ir transports, tas ir tūrisms un tā tālāk. Bet tas jautājums var būt daudz plašāks. Pat tie uzņēmumi šodien, kuru produkciju pieprasīja pasaulē un varbūt pat pieprasījums kāpj, var nokļūt situācijās... grūtību situācijās. Proti, ja gadījumā to izejviela, kas ir nepieciešama, šeit vairs nevar nokļūt, arī tiem var būt grūtības. Es aicinu skatīties plašāk, nevis tikai uz to, kas ir acīmredzams jau tagad.

Kas ir acīmredzams tagad? Tas ir *airBaltic*. Un *airBaltic* ir jāglābj, tas ir skaidrs. Protams, jādara gudri, nav te tagad jāiemet neizmērojama apjoma nauda. Tā ir jāuztur stadijā, kad tajā brīdī, kad šis viss beigsies, momentāli... atgriezties tirgū un varbūt apsteigt citus. Tas ir obligāti jāizdara, bet galvenais - turēt acis plaši atvērtas, un šeit es arī caur šo tribīni vēršos pie nozarēm. Neviens cits kā nozares, uzņēmēju organizācijas, kas ir skartas, neatnesīs labāko risinājuma plānu. Tā tas bija zivrūpniecībā, tā tas ir bijis arī citur, tā tas ir bijis arī kokos... krīzes laikā. Tieši nozare var atnest... mums ir jābūt atvērtiem, nozarei arī ir milzīga atbildība... nevis prasīt glābt visus, arī tos, kas ir šmaukušies līdz šim, bet tos, kas patiešām struktūrveidīgi valstij veido uzņēmumus un nozares.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Danielam Pavļutam.

D. Pavļuts (AP!).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Kolēģes un kolēģi! Es sākšu ar to, ka teikšu milzīgu paldies tiem cilvēkiem, kuri patiešām riskē ar savu veselību, kas strādā visvairāk no mums visiem, kas ir frontes līnijā, un tie ir veselības aprūpes speciālisti. Tie ir cilvēki, kas reāli vada krīzi, tie ir infektologi, epidemiologi, slimnīcu cilvēki, ģimenes ārsti un pārējie. Paldies viņiem no sirds, jo viņi ir tie, kas sargā mūs, pārējos.

Attiecībā uz veselības aspektiem un to, kā šī krīze tiek vadīta, es neko īpaši negribu piebilst. Tiešām negribu izlikties par speciālistu, kaut arī skaidrs, ka mēs visi šodien interesējamies par šiem jautājumiem un pēdējās nedēļās vairāk droši vien nekā jebkad mūsu mūžā, jo neko tādu kā Covid-19 epidēmija... un pandēmija globāli... mēs droši vien lielākā daļa mūžā neesam piedzīvojuši. Faktiski tas kaut kādā ziņā ir kara stāvoklis Latvijā un visā pasaulē veselības jomā.

Es vērtēju, ka valdības līdz šim spertie soļi ir adekvāti situācijai, ir skaidri redzams, vērojot notikumus dažādās pasaules valstīs, kur dažādas valdības reaģē dažādi ar dažādu ātrumu, ar dažādu izlēmības pakāpi, ka ir jānobalansē starp apsteidzošiem soļiem, kas palīdz novērst vīrusa izplatīšanos, un starp, teiksim tā, panikas radītiem vai politiska spiediena rezultātā radītiem neadekvātiem soļiem, kas pārmērīgi ietekmē gan sabiedrību, gan ekonomiku. Man šķiet, ka Latvijas valdība šobrīd rīkojas pilnībā atbilstoši. Un es atbalstu gan šo ārkārtas situāciju, gan citus pieņemtos lēmumus.

Tepat gan uzreiz jāpiebilst, ka situācija tiešām strauji mainās, kā jau Stepaņenko kundze minēja, un droši vien tuvākajās dienās un nedēļās valdībai būs jāpieņem arī virkne citu lēmumu, droši vien nāksies vēl vērtēt dažādus citus sociālās distancēšanās pasākumus un pieņemt daudzus citus nepieciešamos lēmumus. Es paļaujos uz to, ka valdība to darīs.

Šodien es gribu uzsvērt to, kas bija iekļauts arī opozīcijas deputātu vakardienas priekšlikumā, un es gribētu uzsvērt, ka vakar man personīgi... mans nolūks, neatbalstot turpmākas diskusijas par šo jautājumu tai brīdī, vakar, bija balstīts uz to, ka tieši tajā mirklī valdības locekļi, Krīzes vadības padome kopā ar epidemiologiem un citiem nozaru pārstāvjiem sēdēja un sprieda par tiem pašiem jautājumiem. Man likās, ka mums nav vērts uzdot valdībai darīt to un tēlot, ka mēs kaut ko darām, kamēr valdība tieši to dara. Tas bija mans iemesls.

Tajā pašā laikā paldies par šo iesaistīšanos un priekšlikumiem. Ir virkne priekšlikumu, kuri būs jāskata valdībā arī turpmāk, jau tuvākajās dienās. Un īpaši es vēlos pasvītrot to bloku, kurš valdības vakardienas lēmumos varbūt tik skaidri saskatāms vēl nebija, un tas ir saistāms tieši ar atbalstu Latvijas ekonomikai.

Mums ir ļoti nopietni jāparūpējas par to, lai vīrusu nesaķertu arī Latvijas ekonomika, visa - arī pasaules ekonomika. Un šeit ir virkne lietu, ko mēs varam darīt.

Pirmkārt, mums, protams, jānodrošina resursi veselības aprūpei. Iespējams, ka mums būs jālūdz Eiropas Komisijai atļauja, saskaņojums palielināt budžeta deficītu un iepludināt sistēmā papildu līdzekļus. Veselības ministre vislabāk zinās, kam šie līdzekļi ir nepieciešami.

Bet, rūpējoties par uzņēmumiem, kā jau šeit izskanēja arī Didža Šmita uzrunā, ir virkne nozaru, kuras jau šobrīd saskaras ar dažādiem šokiem - gan darbaspēka trūkumu, gan pieprasījuma kritumu, dažādiem sarežģījumiem piegādes ķēdēs un tā tālāk.

Un pirmais, kas viņiem trāpīs, būs naudas plūsmas problēmas. Mums ir jāpalīdz caur "Altum" dažādu veidu garantijām, caur VID administrētiem nodokļu atbalsta mehānismiem, caur nodokļu brīvdienām. Mums būs jārunā ar bankām. Tieši tā. Es zinu, ka Latvijas Banka ir plānojusi runāt ar pārējo banku vadību par to, kā šai situācijā saprotoši izturēties pret uzņēmumiem. Mums būs jārunā par to, kā palīdzēt privātpersonām, ko darīt ar darbnespējas lapu finansēšanu un tā tālāk, un tā tālāk.

Kolēģi! Aicinu visus kopīgi strādāt, lai mērķtiecīgi pārvarētu šo krīzi, un citstarp sēsties arī pie viena galda ar opozīcijas pārstāvjiem.

Paldies par šo priekšlikumu, es esmu gatavs.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Jūlijai Stepaņenko otro reizi.

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Kolēģi, tieši tā, kā Pavļuta kungs teica - tas bija konstruktīvs priekšlikums, lai valdība atnāktu jau vakardien ar tiem izstrādātajiem priekšlikumiem, par kuriem mēs vakardien būtu padomājuši kopīgi. Tāpēc nedaudz arī izbrīnīja tas, ka vakardien operatīvi nesanāca komisijas sēde. Un vakardien, kad tieši visi ministri, lielākā daļa Ministru kabineta bija uz vietas un varēja atbildēt uz jautājumiem un pastāstīt par sagatavotības līmeni, mēs nelēmām jau par to vakardien.

Bet tas... vēl tas, ko es gribētu piebilst no mūsu priekšlikumiem, ko es arī nepaspēju iepriekšējā runas laikā piebilst, ir tas: mums noteikti - noteikti! - ir jāaizdomājas par to. Protams, robežu slēgšana šobrīd ir ļoti drastisks jautājums, iespējams, ka mums par to arī būs jādomā, bet šobrīd mums ir jānodrošina tas, ka uz robežām... pāri robežām braucošie tūrisma autobusi un dažādi citi transportlīdzekļi... attiecībā arī uz prāmju satiksmi, mums ir jānodrošina veids, kādā mēs varam ievākt pasažieru datus par viņu ceļojumiem un nodrošināt sanitāro kontroli, jo, visticamāk, ka infekcija izplatīsies, arī tieši pateicoties ļoti daudziem ceļojumiem no citām valstīm, kuras ir vairāk skartas. Par to ir obligāti jādomā.

Un es, protams, piekrītu tam, ka mums šobrīd jānoliek malā pilnīgi visas... pilnīgi visi citi jautājumi. Gribu atgādināt, ka koalīcija ir koalīcija un ir pie lemšanas ne tāpēc, ka tā ir pati gudrākā *(Zālē troksnis. Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)*, bet vienkārši tāpēc, ka matemātika tā toreiz sakrita 23. janvārī. Tas nenozīmē to, ka opozīcija ir mazāk spējīga piedāvāt labus risinājumus, un tas nenozīmē to, ka opozīcijai šobrīd jāliek malā.

Mēs esam 100 deputāti, kuriem ir vienlīdz daudz pilnvaru un saprašanas, tāpēc tiešām lūdzu - vienosimies.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labrīt, kolēģi! Labrīt, Latvijas sabiedrība! Arī man ir aicinājums visiem sadarboties. Un es zinu, ka varētu asi par Viņķeles kundzi teikt, bet es to nedarīšu.

Pirmā lieta, kur vajadzētu palīdzīgu roku. Saeimas lēmuma projektā ir nepareizs datums. To mums vajadzētu izmainīt.

Bet par visu pēc kārtas. Mīļā sabiedrība! Es aicinu jūs visus pirmām kārtām nekrist panikā. Panika nekad nav bijis palīgs briesmu laikā, kāds ir arī ārkārtas stāvoklis, kas var izraisīt gan ekonomisko krīzi, gan krīzi veselības aprūpes sistēmā... panikot nepalīdzēs. Briesmu gadījumā ir jārīkojas ar vēsu prātu. Un tas, ko es redzu, kas ir jāizdara šajā situācijā, ir jāizdara vairākas lietas.

Pirmā lieta. Mīļie cilvēki, nu lūdzu, nestāviet tajās garajās rindās lielveikalos! Tā ir visīstākā vīrusu koncentrācijas vieta.

Otrā lieta. Saeima, mums ir jābūt paraugam. Es aicinu atsaukt visus priekšlikumus, kas ir pie ATR, pabeigt reformu šodien un iet brīvdienās līdz Lieldienām. Eiroparlamentu arī aiztaisa ciet. Šeit ir potenciāli ļoti liels risks, šajā mājā ir vairāk nekā 200 cilvēku katru dienu. Ja būs nepieciešamība, sanākt ārkārtas sēdēs.

Trešā lieta. Atbalstīsim... Mīļā sabiedrība, tas, uz ko es aicinu, lai krīze neiestātos un nebūtu ļoti dziļa, es aicinu atbalstīt vietējos ražotājus, vietējos... Būt solidāriem, neatprasīt biļeti... par samaksātajām biļetēm, naudu par koncertiem, teātriem, tamlīdzīgi vai kādiem ceļojumiem. Palīdzēt saprast, ka labāk mēs visi šobrīd mazliet kopā zaudējam, nekā iedzenam zaudējumos arvien dziļāk visu valsti.

Neizpērkam veikalus! Jo vairāk mēs izpērkam veikalus, jo vairāk piegāžu krīzes, jo tā krīze tikai pieņemas spēkā! Mums nevajag divreiz vairāk tualetes papīru, es atvainojos. *airBaltic*, kas ir mūsu nacionālais lepnums... Dārgā sabiedrība, jūs varat palīdzēt valdībai un valstij, proti, domas piepildās, domas materializējas. Nopērciet lidmašīnas biļeti ceļojumam pēc pusgada vai pēc gada uz priekšu! Domājiet, ka jūs pēc gada aizbrauksiet uz Venēciju! Palīdziet *airBaltic*... no šīs situācijas - tas ir mūsu nacionālais biznesa lepnums.

Neejiet uz bērnudārziem! Un darba devējus es aicinu solidarizēties ar tiem vecākiem, kam ir bērni, - ļaut tiem vecākiem palikt mājās ar bērniem.

Sabiedrībai... Papildus ko es gribu pateikt... un arī politiķiem. Medijiem es aicinu izbeigt likt tos drausmīgos virsrakstus, dot vietu, banerus, nezinu, valsts attiecīgajām institūcijām par velti, lai tikai mediķu profesionāļi izsakās par šo jautājumu, lai nav valdības vai ministru slavināšanās, kā mēs visu labi darām. Tas mums nepalīdz! Mums ir vajadzīgs, lai katru dienu mediķi skaidro situāciju, nevis politiķi! Nevis veselības ministre saka, ka viss ir kārtībā, bet lai mediķi skaidro, kā attīstās problēma vai kā tā samazinās.

Vēl viena lieta. Tieslietu sistēmā... ja jau ir karantīna pasaulē, pārtrauc tieslietu sistēmas darbību. Ar šādu vīrusu situāciju cietumos var ienest vīrusu, cietumos ir tūkstošiem cilvēku.

Tiesu procesi vismaz uz mēnesi ir jāaptur. Karantīna cietumos ir vajadzīga. Attiecīgi vajadzīga karantīna slimnīcās.

Man arī vajadzēs apvienot laiku.

Sēdes vadītāja. Vai ir iebildumi par abu debašu laiku apvienošanu? Iebildumu nav.

A. Gobzems. Vēl viena lieta, kas ir, manuprāt, ļoti būtiska. Ir būtiski tas, ka krīze, mīļā sabiedrība, krīze vienmēr ir arī lielo iespēju laiks, un es gribu papildināt savu kolēģi, kas pirms tam runāja. Visu nozaru pārstāvjus es aicinu... nebūs vienam viena pareizā taisnība... sanākt kopā un izdomāt, kā Latvija šajā situācijā var radīt ko jaunu, nebijušu un patiesībā nopelnīt uz visas pasaules rēķina.

Krīzes laikā cilvēki ne tikai var kļūt nabadzīgi. Krīzes laikā cilvēki un valsts var kļūt arī ļoti bagāta, ja atrod pareizo pieeju. Tāpēc visi, kas ir ar attiecīgu izglītību vai kas darbojas attiecīgajā biznesā, es domāju, ir nepieciešams nekautrēties, nākt pie valdības un attiecīgos jautājumus izrunāt.

Un vēlreiz sabiedrībai. Sabiedrība, nekrītiet panikā! Neizķeriet veikalus! Pacietieties ar tiem koncertiem, teātriem un visu pārējo! Iedomājieties, ka ir skolēnu brīvlaiks, pavadiet laiku ar bērniem, lasiet grāmatas, spēlējiet šahu, rotaļājieties un izmantojiet šo laiku, aizbraucot kaut kur svaigā gaisā, kaut vai uz Tērvetes dabas parku. Tas ir veids... Un lūdziet, lai darba devēji nāk pretī, ja valsts to nevar izdarīt.

Un nobeidzot. Valsts ieņēmumu dienestam... līdzīgi kā tas ir ārzemēs. Tas tāpat kā komercbankām... Lūdzu šobrīd neveikt šos drastiskos pasākumus, jūs... nav jāpierāda, ka jūs varat iznīcināt cilvēkus un sabiedrību, mēs zinām, ka jūs to varat. Šis nav īstais brīdis to darīt, jo mēs kā maza ekonomika varam ciest ļoti būtiski tuvojošās krīzes rezultātā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Uldim Augulim.

U. Augulis (ZZS).

Augsti godātā Saeimas priekšsēdētāja! Ministres kundze! Cienītie kolēģi! Es domāju, ka šinī brīdī vissvarīgākais ir komunikācija un atbildīgajam ministram arī par šo visu situāciju svarīgi ir nodrošināt... un būt komunikāciju plānam, arī Saeimas tribīni izmantot komunikācijai ar sabiedrību, atmest augstprātību, pamācības deputātiem, bet tieši skaidrot tās svarīgās lietas, kas ir.

Piemēram, vakar vakarā man bija karsts telefons no uzņēmējiem par situāciju, ko darīt ar tiem darbiniekiem, kam ir bērni pirmajā klasē līdz septiņu gadu vecumam vai septiņus gadus veci, kā apmaksāt/neapmaksāt dīkstāves un ko. Tie ir svarīgi jautājumi priekš cilvēkiem, kas ir jāskaidro.

Šorīt no rīta ģimenes ārsti par to attiecīgi, kā var izsniegt pareizāk B lapas... Ministru kabineta noteikumi nupat ir izdoti... vai ir stājušies spēkā vai ne, vai ir publicēti. Tā ka, man liekas, tās ir daudz svarīgākas lietas, nevis pamācīt vienam otru, kā dzīvot. Šeit neviens nav dumjš, katrs saprot, kāda ir situācija, lai mēs kopīgi šo atrisinātu un atmestu kaut kādas politiskās ambīcijas, bet tomēr arī kopīgi saliktu prātus kopā un domātu, kā no tās situācijas ar mazākām sāpēm iziet.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Borisam Cilevičam.

B. Cilevičs (SASKAŅA).

Cienījamie kolēģi, mēs šobrīd esam tādā situācijā, ko Kiplings savā laikā raksturoja kā ūdens pamieru, ka patiešām kopīga nelaime var saliedēt ļoti dažādus cilvēkus.

Es pilnībā pievienojos tiem kolēģiem, kas runāja par to, ka mums šajā laikā vajadzētu aizmirst par mūsu politiskajām domstarpībām, nedalīties pozīcijā - opozīcijā un tā tālāk, bet kopīgiem

spēkiem mēģināt pārvarēt tās briesmas... tās patiešām ir ļoti nopietnas briesmas, kas mums draud... Daļēji tas notiek, daļēji... diemžēl ne, bet es negribu šodien nevienu kritizēt.

Es pilnībā pievienojos Pavļuta kungam, patiešām mums jāpateicas mūsu mediķiem. Jo, neskatoties uz visām problēmām, mēs zinām, ka mūsu ārsti un medmāsas strādā godprātīgi un dara to labāko, un es ļoti ceru, ka tomēr, nu, pirmkārt, koalīcijas deputāti to atcerēsies arī turpmāk. Un, kad nākamreiz mēs runāsim par mediķu algām un par veselības aizsardzības finansiālo nodrošināšanu, tad tas netiks aizmirsts, jo - cik mēs varam prasīt to pašaizliedzību, nenodrošinot pietiekošus resursus?

Un otrais moments, kas arī ir ļoti būtisks. Tā ir izglītība, skolas. Es šeit diemžēl neredzu Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvi. Bet kā tas praktiski notiks ar skolu? Mēs runājam par attālināto... attālinātām mācībām, bet, piedodiet, vai visiem skolēniem, vai visiem skolotājiem ir tehniskās iespējas to nodrošināt? Vai ir nepieciešamās prasmes un iemaņas? Par ko mēs vispār runājam? Es nevienam negribu pārmest, kā jau es teicu, bet es gribētu patiešām dzirdēt, kā tas notiks. Un ne tikai es, jo man jau bērni ir pietiekoši lieli un mazbērni vēl... vēl skolu... uz skolu nenāk, bet ļoti daudziem cilvēkiem tas ir izšķirošs moments. Vai patiešām bērni kaut kā spēs mācīties? Vai mēs kārtējo reizi mānām sevi, ka mācīsies attālināti, kaut gan būtībā nekādu - gan tehnisko, gan metodoloģisko - iespēju tam nav. Tātad ļoti gribētos dzirdēt, kā tas tiks organizēts, kā šī informācija tiks novadīta no skolām. Jo vakar es pasēdēju un paskatījos, ko soctīklos... ko raksta skolotāji un vecāki. Jautājumu ir ļoti daudz, atbilžu ir ļoti maz. Jo principā: kāda ir pašvaldību loma visā šajā procesā? Jo vairāku skolu vadītāji... viņi saka: "Nu, mēs neko nezinām, mēs esam pakļauti pašvaldībām. Un nekādus norādījumus no pašvaldības mēs vēl neesam saņēmuši." Tātad, vai ministre var pa taisno dot rīkojumu skolām, pāri pašvaldību galvai, kā saka. Kā šī visa sistēma strādās? Tā ka es... tiešām es... man ir ļoti nopietnas bažas, bet šobrīd es pagaidām nevienu negribu kritizēt... bet es patiešām gribētu dzirdēt, kā tas notiks praksē. Es domāju, ka tas ir būtiski mums visiem, jo mums uzdos jautājumus. Un mums kā deputātiem jābūt spējīgiem atbildēt cilvēkiem pēc būtības.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Sergejam Dolgopolovam.

S. Dolgopolovs (SASKAŅA).

Cienījamie kolēģi! Negribu teikt "labrīt", jo rīts nav īpaši labs.

Runājot par to, ko mēs apspriežam šodien. Mēs apspriežam Saeimas lēmuma projektu atbalstīt vai neatbalstīt Ministru kabineta rīkojumu par ārkārtas situācijas izsludināšanu.

Es noteikti gribētu teikt, ka tas lēmums ir atbalstāms, bet, runājot par turpmākajām darbībām... Katrai šai situācijai (mēs runājam par ārkārtas situāciju) to paredzēt nevar, bet rīcību ārkārtas situācijās paredzēt var un vajag. Līdz ar to šodien, kad mēs runājam par to, ko darīt tālāk, ir divas lietas.

Pirmā lieta - ļoti svarīga, ar ko nodarbojas Ministru kabinets un attiecīgās ministrijas, - ir ierobežot infekcijas izplatīšanu. Tas prasa ārkārtēju rīcību. Un šinī gadījumā diez vai vajadzētu Saeimai iejaukties šajā procesā.

Otra problēmas daļa ir tā *(Zālē troksnis. Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)*, kā izvērtēt sekas, kas radās šīs kaites izplatīšanas gaitā, izvērtēt sekas, pārdomāt tos soļus, kā tās sekas novērst. Par to jau daļēji šodien arī runā. Te tiešām ir vajadzīgs Saeimas darbs.

Bet par konkrētām lietām. Man šķiet, ka ir pienācis laiks izdarīt divas lietas: atjaunot Satversmes 81. pantu, kas paredz, ka Saeimas prombūtnes laikā Ministru kabinets ir tiesīgs pieņemt attiecīgus lēmumus patstāvīgi ar turpmāko apstiprināšanu Saeimā, kas dotu iespēju tieši ārkārtas situācijā Ministru kabinetam rīkoties operatīvi, neskatoties, teiksim, uz Saeimas pozīcijas vai opozīcijas debatēm par vienu vai otru problēmas daļu. Tas ir punkts viens.

Punkts divi. Tiešām nebūtu pārlieku... uztaisīt garāku pārtraukumu starp divām sesijām: ziemas sesiju un pavasara sesiju, tiešām tajā laikā piešķirot Ministru kabinetam tiesības rīkoties operatīvi tai jomā, kas skar infekcijas izplatīšanos.

Un trešais. Te ir runa par to, ka vajadzētu operatīvi pabeigt tās garās sarunas par administratīvi teritoriālo reformu. Man šķiet, ka šeit vajadzētu atcerēties Dombravas kunga izteikto priekšlikumu un varbūt ar vēsu prātu atgriezties komisijā pie otrreizējās caurlūkošanas otrā lasījuma problēmu risināšanai, lai nepārslogotu trešo lasījumu ar tām problēmām, kas nav saistītas ar trešo lasījumu kaut no likumdošanas viedokļa.

Man šķiet, ka šis būtu konkrēts solis, lai mēs varētu bez panikas ar vēsu prātu iziet no tās smagās situācijas, kas skar Latviju un Eiropu, un gandrīz visu pasauli.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Danai Reizniecei-Ozolai.

D. Reizniece-Ozola (ZZS).

Kolēģi! Vispirms vēlos pateikties valdībai par ārkārtas stāvokļa izsludināšanu, arī par pirmajiem tādiem plašāka mēroga priekšlikumiem ar mērķi ierobežot slimības izplatību.

Man gan šķiet, ka ir vēl citi pasākumi, kas būtu jāveic šai situācijā, - kaut vai stingrāka robežkontrole. Es domāju, ka ir diezgan labi paraugi kaimiņvalstu pieredzē, kurus mēs varam ņemt par piemēru, kā to efektīvi izdarīt pirms robežu pilnīgas aizslēgšanas... vai vispār to novēršot.

Bet es domāju, ka divi būtiski aspekti, kas arī ir jāņem vērā. Viens ir slimības ierobežošana, bet otrs ir šībrīža ekonomiskais faktors. Un šeit ir jābūt diezgan skaidrai rīcībai un signāliem uzņēmējiem, ka valdība grib viņus atbalstīt un kādi varētu būt plānotie pasākumi.

Un daži piemēri, kurus, manuprāt, ir ļoti nopietni jāapsver un jārada šāds atbalsts. Viens ir nodokļu brīvdienas uzņēmējiem, kas ir smagi cietuši no Covid-19 izplatības. Un šādu nozaru vai uzņēmēju sarakstu var un vajag veidot sadarbībā ar uzņēmēju organizācijām. Kredītsaistību atvieglošana, attiecīgi ieviešot forsmažora situācijas, protams, rūpīgi atkal vērtējot atsevišķos gadījumus. Un valsts atbalsts arī slimības lapu apmaksā.

Ja mums šķiet, ka šobrīd tas ir ļoti dārgi... Jā, tā ir, bet prevencija vienmēr ir lētāka nekā seku novēršana, un šie un citi pasākumi būtu tādi, kas ļautu uzņēmējiem vieglāk pārciest šo situāciju, neatlaist darbiniekus un pēc tam iespējami ātri atkal atjaunot normālu darbību un arī darba samaksu.

Otrs lielais bloks, kam es vēlos pievērst uzmanību, ir valsts budžets un tā izlietojums. Pozitīvi, ka jau šobrīd valdība paredz uzdevumu Iekšlietu ministrijai pārskatīt savus izdevumus, bet es esmu pilnīgi pārliecināta, ka šajā brīdī ir jābūt uzdevumam katrai ministrijai pārskatīt tās ikdienas

izdevumus un atstāt tikai pašus, pašus nepieciešamākos. Tieši tā iemesla dēļ, lai veidotu finanšu buferi, nezinot, cik liela šī krīze būs, bet jau skaidri saprotot, ka tas jebkurā gadījumā būs dārgi.

Otrs. Es arī piekrītu Pavļuta kunga idejai... publiski izteiktajai idejai, ka ir jāvienojas ar Eiropas Komisiju par iespēju palielināt budžeta deficītu un par iespēju izmantot fiskālā nodrošinājuma rezervi, kas ir mūsu buferis šādām sarežģītām situācijām.

Par Saeimas darbu. Man šķiet, ka ir pēdējais brīdis arī sasaukt regulāras nozaru komisiju sēdes, lai tiešām Saeima arī varētu pārliecināties par to, kāds ir valdības plāns katrā no jomām: Sociālo un darba lietu komisijā - veselības nozares aktualitātes, vai pietiek inventāra, vai pietiek resursu... un daudzus citus jautājumus, uz kuriem šobrīd nav atbildes, bet ir redzams satraukums sabiedrībā. Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā - par jau manis pieminēto uzņēmēju atbalsta paketi, Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā - par budžeta stāvokli un plāniem, kā risināt papildu līdzekļu nepieciešamību... un citās arīdzan par tām aktuālajām jomām.

ATR ir svarīgs, bet, manuprāt, tas nav tik svarīgs kā šībrīža neatliekamās krīzes situācijas risināšana. Un es domāju, ka arī Saeima valdībai būs daudz labāks atbalsts, ja Saeima būs informēta par to, ko valdība dara un kāds tai ir plāns.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Evijai Papulei.

E. Papule (SASKAŅA).

Priekšsēdētājas kundze! Ministres kundze! Arī izsaku apņēmību un cieņu par šābrīža reakciju. Protams, izvairoties no vairākām, iespējams, politiskajām kolīzijām, kas šobrīd būtu liekas, bet tomēr saprotot, ka jūsu atbildība šobrīd ir ļoti liela... un izsaku cieņu un novēlu veiksmi.

Tai pašā laikā, lasot Ministru kabineta rīkojumu Nr. 103 par ārkārtas situācijas izsludināšanu... Protams, nešauboties pievērst uzmanību tam, kas ir teikts par izglītības jomu... un, kaut arī Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas vadītāja šobrīd nav klāt, citi komisijas kolēģi šeit ir.

Es aicinu sasaukt droši vien nākamnedēļ... saprāta robežās darba kārtībā... komisiju un aicināt gan Kultūras ministriju, gan Izglītības un zinātnes ministriju mazlietiņ vairāk izstāstīt par konkrētiem pasākumiem, jo Izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapa šobrīd neko nedod un nesaka vecākiem, neko nepalīdz skolotājiem ne ar informāciju par to, kas būs pēc nedēļas, kad beigsies brīvlaiks... vai kā noritēs mācības. Līdz ar to ir nedēļa laika, lai izstrādātu algoritmus gan skolām, gan, iespējams, arī skolēniem, jo skolēnu pašmācība patiešām būs laba lieta jaunā standarta kontekstā... ko nozīmē mācības attālināti, kā tas notiks, jo to nevar reducēt tikai uz modernajām tehnoloģijām. Mums ir arī iepriekšējās pieredzes, mums ir gan mācību grāmatas, gan uzdevumi, gan daudzas citas lietas.

Ar to es gribu teikt, ka, izstrādājot algoritmu, kā... nu, to droši vien var skola pati izdarīt, to var izdarīt pašvaldība, lai skolas ir kopā... to izdarītu, bet šai informācijai ir jābūt, protams, pieejamai ne jau Veselības ministrijas atbildīgā dienesta mājaslapā, bet šajā gadījumā Izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapā. Un tad jau arī pašvaldības to ievietos savās informācijas lapās, tai skaitā skolu interneta mājaslapās.

Līdz ar to es aicinātu izveidot algoritmu, kā notiek mācības, cik tas ir bieži, kā to vērtēt.

Paralēli gribu teikt paldies tiem elektronisko mācību materiālu izveidotājiem, kuri šobrīd ir piedāvājuši savus pakalpojumus, cik es saprotu, paplašināt un atvērt bez maksas. Tas, protams, palīdzēs, bet metodika jeb šajā gadījumā algoritms, kā notiek mācības pašiem skolēniem

pašmācībai mājās vai kā citādi, ne tikai izmantojot modernās tehnoloģijas, bet arī parastās... parastos veidus... es aicinātu to vienkārši uzlikt... elementāri vairākos punktos, saprotami... varbūt šoreiz vairāk, pat īpaši, lai ir saprotami vecākiem, īpaši, ja tie ir jaunāko klašu skolēni, lai saprot, kā mācības organizēt, vai ka mācības... mācības attālināti nozīmē arī, kad mēs mācāmies, un šajā brīdī mēs varam mācīties pēc tā laika ritma un bioritma, kāds katram bērnam ir pozitīvs, bet lai vecāki var redzēt, ka mācības notiek. Jo mēnesis ir ļoti ilgs laiks.

Tai pašā laikā es esmu dziļās pārdomās par to... par centralizēto eksāmenu norisi vecāko klašu skolēniem, kas, protams, ir laba lieta no mācīšanās rezultāta. Jautājums ir: cik tas ir attaisnojami, zinot vienu lietu... ka tāpat jau pamatā rezultātus labo tad, kad visus pārējos eksāmenus labo, tātad arī šai situācijai, iespējams, steigas vai norises izvērtējums būtu argumentējams un pamatots.

Līdz ar to es tiešām aicinu Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas kolēģus atbalstīt un sasaukt komisiju, lai ministrijas var izstāstīt racionāli elementārus algoritmus, nevis pasākumus, ka būs videokonferences, būs vēl kaut kas, vēl kaut kas. Tā nav palīdzība skolēnu pašmācībai, un tā nav tāda racionāla, pragmatiska informācija skolēnu vecākiem. Jo jūs redzat, kas notiek sociālajos tīklos, - vai tad mēs būsim skolotāji? Nē.

Paralēli ir arī tas, kas jādara skolotājiem, cik viņiem ir vai nav jābūt skolā, vai viņi var darīt to no mājas, ja ir attiecīgas tehnoloģijas, vai kā citādi. Šādas atbildes, iespējams, vajadzīgas vairāk ne tikai... nevis deputātiem, bet tieši vecākiem un profesionāļiem, lai redzētu, ka darba ritms tiek organizēts un ir arī modernas, labas iestrādes tālākajām darbībām.

Bet, piekrītot iepriekšējai runātājai... droši vien pieredze valsts administrācijas darbā arī nozīmē... Man jau šķiet, ka šajā brīdī jo vairāk parlamentārie sekretāri informēs deputātus, jo mierīgāka un racionālāka būs atbilde, reakcija... un jo vairāk mēs arī savus... tai skaitā sociālos tīklus izmantojot, varam sūtīt racionālas... racionālas domas, kā rīkoties, vai tieši otrādi... pretēji, kā nerīkoties.

Paldies, un vēlreiz cieņu! Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Reinim Znotiņam.

R. Znotiņš (JK).

Sveiki, kolēģi! Mēģināšu atbildēt uz lielākajai daļai uzdotajiem jautājumiem par izglītību, pirmām kārtām par attālināto mācīšanos.

Tātad pirmām kārtām gribu teikt, ka mums ir ļoti, teiksim, labi šobrīd, ka ir šī nedēļa... nedēļa brīvlaika, kura laikā visus neatrisinātos jautājumus var vēl atrisināt.

Bet par tiem, kas ir atrisināti. Pirmām kārtām mēs apzināmies, ka pilnīgi visiem skolēniem šobrīd nav pieejami... viedierīces vai arī pieeja internetam. Mēs šobrīd aktīvi apzinām situāciju, cik un kuriem konkrēti skolotājiem šādas iespējas nav pieejamas... skolēniem nav šī... šādas iespējas pieejamas. Un tur ir divi risinājumi... tiem, kam nav pieejami.

Viens, protams, mēs varam nodrošināt, kā jau Papules kundze teica, arī tradicionālos materiālus, kuri nekur nav pazuduši... grāmatas un tā tālāk.

Tāpat mēs meklēsim risinājumus kopā ar privātajiem partneriem, kā varbūt nodrošināt šo pieeju internetam un varbūt arī viedierīcēm šiem bērniem, kuriem šobrīd nav šādas iespējas.

Par Auguļa kunga uzdoto... par bērniem no septiņu līdz deviņu gadu vecumam. Tā tiešām ir problēma. Tātad, ja šobrīd ir noteikts, ka līdz septiņu gadu vecumam... vecāki var dabūt slimības... B slimības lapu, lai... lai paliktu mājās ar bērniem, bet ko darīt šiem... septiņu līdz deviņu gadu vecumam, kas varbūt nav vēl gatavi tiešām divas nedēļas pavadīt mājās un paši mācīties visu to laiku... tātad par šo mēs domāsim. Es domāju, ka arī līdz vismaz deviņu gadu vecumam ir jābūt iespējai piešķirt B slimības lapu vecākiem.

Šodien... Gribu ieskicēt, ka šodien pulksten vienos izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska ir sarīkojusi videokonferenci, kur ir aicināti skolu direktori, pašvaldību deputāti un pārstāvji, tāpat arī videotiešraides *links* ir Izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapā. Aicinu visus, kam interesē atbildes uz šiem papildu jautājumiem, pievienoties un skatīties.

Tālāk es gribētu arī teikt, ka... par skolotājiem... ir svarīgi uzsvērt visiem un teikt, ka skolotājiem, protams, nav nekādā ziņā... skolotājiem algas netiks samazinātas, algas turpinās maksāt pilnā apmērā, ja arī viņi strādās attālināti. Skolotājiem ir iespēja iet uz skolām un strādāt no turienes, vai arī, ja ir šādas iespējas nodrošināt šīs attālinātās mācības, arī palikt mājās un strādāt, pašiem izmantot šo iespēju strādāt attālināti. Un es arī uz visu šo skatītos kā iespēju... kā iespēju, kā vidi, kur ir iespēja izmēģināt šīs digitālās tehnoloģijas, digitālās attālinātās mācības, izmantojot digitālās tehnoloģijas Tas būs labs tests, uz... skatoties uz priekšu, uz jauno izglītības saturu, skatoties vispār uz priekšu, kā pasaules izglītības sistēma mainās un kā pieeja izglītības sistēmai mainās.

Tāpat aicinu... Un pēdējais varbūt tāds... Aicinu visus deputātus informēt par šīm lietām, stāstīt... komunikācija - tieši tā ir pats svarīgākais šajā brīdī... un skaidrot šo situāciju, jo, lai cik publiskajos resursos un visur mēs, protams, šo informāciju neliktu, tāpat visi cilvēki droši vien nebūs dzirdējuši, tāpēc katram no jums ir liela atbildība informēt cilvēkus, kas ir jūsu... kas jums seko, kas ir jūsu varbūt paziņu lokā, un skaidrot šīs situācijas.

Turpināšu atbildēt uz jautājumiem, turpināsim arī izsvērt un skatīties šīsnedēļas laikā, brīvlaika nedēļas laikā, kā precīzi mēs nodrošinām visiem skolēniem attālinātu mācību procesu.

Un aicinu jūs visus tiešām būt atsaucīgiem un saglabāt mieru, un arī to stāstīt un skaidrot visiem pārējiem.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Vjačeslavam Dombrovskim.

V. Dombrovskis (SASKAŅA).

Augsti godātie kolēģi! Prieks, ka valdība beidzot ir pamodusies un izsludinājusi ārkārtas stāvokli. Tas ir solis pareizajā virzienā, ņemot vērā to, ko mēs esam redzējuši, kādas runas no valdības ministriem iepriekš... Man tādas pamatotas aizdomas, ka tas noticis arī, pateicoties opozīcijas spiedienam. *(Aplausi.)* Tomēr man ir daži jautājumi par... Tomēr tie pasākumi ir stipri, manuprāt, nepietiekami.

... Pirmais jautājums ir: kāpēc aizliegums publiskiem pasākumiem ir tikai virs 200 cilvēkiem? Es, kolēģi, jūs aicinu padomāt ar savu galvu, nevis gaidīt, kamēr izveidosies kaut kāds konsenss tviterī vai jūs saņemsiet norādījumus, rekomendācijas no Eiropas Komisijas... vai nu kaut kas tāds.

Šī infekcija ir ļoti lipīga. Viens inficēts cilvēks varētu izplatīt, ja viņš atrodas apmēram pat divu metru attālumā no cita cilvēka... *(Dep. K. Feldmana starpsauciens.)* Zem īpaša riska ir cilvēki gados - vecie cilvēki. No tiem veciem cilvēkiem, kas inficēsies, 20 procentiem būs ļoti nopietnas problēmas, kas prasīs medicīnisku hospitalizāciju. Tāpēc tikai apmēram ar pieciem tūkstošiem vecu cilvēku, kas saslimuši, būs pietiekami, lai veselības aprūpes sistēma garantēti netiktu galā.

Līdz ar to, kāpēc jūs uzskatāt, ka virs 200 risks inficēt nav pieņemami, bet 199 ir pieņemami? Patiess kritērijs ir aizliegt visus publiskos pasākumus, kur, vismaz vadoties no kādu citu valstu prakses, nav iespējams nodrošināt distanci starp cilvēkiem vismaz viena metra attālumā. Starp citu, arī runājot par šo telpu. Šeit, kad viens cilvēks inficēsies, es domāju, kolēģi, nu tad visai tautai par prieku... es domāju, ka liela daļa no jums arī būs inficēti.

Tālāk. Šī valdības pieeja ļoti lielā mērā, uz to es jau... par to es jau runāju vakardien... paļaujas uz cilvēku apzinīgumu. Tas paļaujas uz aicināšanu. Aicināšu... tiem cilvēkiem, kas kaut kur ir bijuši, iespējams, inficējušies, aicinājumu palikt mājās. Aicinājumu pašiem neiet uz veikalu iepirkties. Kā jūs domājat, kolēģi, vakardien... vakardien... cik daudzi no tiem cilvēkiem, kas, iespējams, kaut kur ir bijuši un, iespējams, inficējušies, cik daudzi ir bijuši apzinīgi un palikuši mājās, nevis devušies uz lielveikalu, lai iepirktu tualetes papīru? Kā jūs domājat?

Jūs esat gatavi šādi, teiksim, būt pārliecināti par katra Latvijas iedzīvotāja apzinīgumu? Es, kolēģi, jūs arī aicinu paskatīties ļoti rūpīgi uz to, ko jums vakardien piedāvāja opozīcija, ko daži kolēģi te nosauca par kaitniecisku piedāvājumu, un to salīdzināt ar šo valdības piedāvājumu. Tas, kolēģi, tomēr būtu diena un nakts.

Kur ir pastiprināta kontrole Rīgas lidostā tiem, kas atgriežas vismaz no tām valstīm, uz kurām pat jūsu ārlietu ministrs... pasludināja, ka tā ir sarkanā gaisma? Kā ar pastiprinātu kontroli uz Lietuvas robežas? Kā arī visiem tiem, kuri ar automašīnu, iespējams, šodien atgriežas no slēpošanas kūrortiem Itālijā un citās valstīs? Valdība kaut ko piedāvā darīt? Nē! Kā ar tiešsaistes pieejamību? Kā ar medikamentiem?

Jūs to visu piedāvājat darīt esošā finansējuma robežās. Jūs joprojām domājat par kaut kādu fiskālo disciplīnu. Jūs varat aizmirst par fiskālo disciplīnu. Šā gada budžets nepildīsies. Būs labi, ja šogad būs vispār kaut kāda ekonomikas izaugsme. Jūsu piedāvātajā plānā nav ne vārda par tautsaimniecību, par to, ka jau... es jau teicu vakardien... jau tuvākajās dienās aviopārvadājumi, tūrisms, kafejnīcas, restorāni, viesnīcas... tam visam jau šodien ir nopietnas problēmas.

Ā, jūs vēl pie tā nomaināt ekonomikas ministru. Iespējams, vissvarīgāko ministru šajā valstī uz šodienu... pēc veselības ministres. Jums, KPV, ir kāds, kurš kaut ko saprot par ekonomiku, ko piedāvāt? Tāds retorisks jautājums. Es domāju, ka ne.

Tāpēc, kolēģi, es vēlreiz jūs aicinu, izlasiet rūpīgi to, ko mēs piedāvājam. Ir laiks kaut kā nolikt malā visas tās pozīcijas un opozīcijas. Nu nav jums kompetentu cilvēku, nav.

Sēdes vadītāja. Vārds veselības ministrei Ilzei Viņķelei otro reizi.

I. Viņķele (veselības ministre).

Kolēģi! Viens no fenomeniem, ko raisa Covid-19 izplatība pasaulē, ir tas, ka pēkšņi atklājas līdz šim neapzināti resursi. Izrādās, ka mūsu vidū ir ļoti daudz epidemiologu. Autodidaktu, bet epidemiologu. Es nemācu, Dievs pasarg' *(Dep. A. Gobzems: "Atcerieties Kiplingu joprojām! Kiplingu!")*, es nemācu Saeimas deputātus, ko nu... ar kādām tiesībām! Bet es vēlos kolēģim Dombrovskim teikt, ka šobrīd Slimību profilakses un kontroles centrā ir epidemiologa vakance.

Izklausījās, ka jūs esat absolūti gatavs tur strādāt. *(Starpsauciens.)* Tur gan alga ir krietni mazāka, bet es saprotu... ar to degsmi, ka, iespējams, jūs vēlētos sniegt savu atbalstu... savu atbalstu šai grūtajā brīdī Slimību kontroles un profilakses centram.

Daži komentāri par Dombrovska kunga kaismīgajā runā izteiktajām tēzēm. Pirmais. Mēs gaidot norādījumus no Eiropas Komisijas. Nē, negaidām! Epidemioloģiskās krīzes atšķirībā no politiskajām vada pēc formulas, ka vispirms ir infektologu un epidemiologu ieteikumi un pēc tam ir politiska rīcība. Tieši šādā secībā. Epidemioloģiskās krīzes nav salīdzināmas ar dabas katastrofām vai ar kādu citu, piemēram, civilo, krīzi, jo tās balstās strikti - strikti! - epidemiologu un infektologu ieteikumos. Un šajā gadījumā krīzes vadošo ekspertu apkopojums ir Pasaules Veselības organizācija un Eiropas Slimību kontroles centrs. Atbilstoši šiem ieteikumiem visas valstis rīkojas.

Skatoties Eiropas valstu atbildes uz šo reakciju, iezīmējas tendence - jo populistiskāka valdība, jo dekoratīvāki krīzes apkarošanas pasākumi, piemēram, termomērīšana lidostās, kas šķietami izklausās ļoti iespaidīgs pasākums. Itāļi bija viena no dažām valstīm Eiropā, kas agrīni uzsāka temperatūras mērīšanu lidostā. Itālija šobrīd ir absolūti krīzes pārņemta valsts, kura netiek galā un kuras ļoti dāsni finansētā veselības aprūpes sistēma arī netiek galā ar šo.

Runāju ar kolēģi Lietuvā, kur te arī uz Lietuvu tiek izdarītas atsauces. Viņi mēra temperatūru lidostās jau divas nedēļas, vēl pirms dažām dienām tas izķerto iespējami inficēto cilvēku skaits ar šo metodi bija viens. Viņi bija atraduši vienu, noķēruši vienu, cilvēku, kam ir temperatūra. Un, ziniet, Dombrovska kungs, izrādījās, ka viņš cieš no pārtikas saindēšanās.

Līdz ar to dekoratīvi mēri, gluži pretēji, var pasliktināt situāciju, jo rada cilvēkiem viltus drošības sajūtu. Jūs izejat cauri tādam termovizoram, jūs tajā brīdī netiekat identificēts kā ar temperatūru, atgriežaties mājās, un pēc tam tas nozīmē... tas nozīmē iespēju nepamanīt slimības sākšanos.

Absolūti nepieņemama ir politiķu retorika, nievājošā retorika, pret tiem pasākumiem, ko neizdomāju es, ko iesaka - vēlreiz - vadošie pasaules epidemiologi un infektologi un uz ko aicina Pasaules Veselības organizācija. Tā ir - vēlreiz - personiskā higiēna, tā ir arī... jā, Dombrovska kungs, aicinājums neiet ārā, ja jūs esat karantīnā. Ja jūs no šīs augstās tribīnes ņirgājaties par šo un faktiski iedrošināt cilvēkus pārkāpt to, tad demokrātiskā valstī infekciju apturēšana nav iespējama. *(Zālē troksnis. Starpsaucieni. Dep. V. Dombrovskis: "Jūs vispār sapratāt, ko es pateicu?" Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)*

Sēdes vadītāja. Turpinām debates. Ļaujiet runāt veselības ministrei! *(Dep. A. Gobzems: "Bet lai viņa nerunā stulbības! Lai runā kā veselības ministre!")* Kolēģi, ļaujiet runāt veselības ministrei!

I. Viņķele. Šī krīze māca arī pacietību, tā ka paldies jums arī par šo mācību.

Tātad tieši specifiski ir lūgums arī politiķiem, arī Saeimas deputātiem lūgt cilvēkiem ievērot karantīnu. Mēs nevaram, taupot resursus - visu veidu resursus *(Starpsauciens: "Jūs vakar ievērojāt karantīnu?")*, gan veselības aprūpes resursus, gan Iekšlietu ministrijas resursus -, katram karantīnā nozīmētam cilvēkam pielikt uzraugu. Un līdz ar to šī ir arī tā reize, kad sabiedrībā katra indivīda atbildība, katra indivīda izvēles un katra indivīda rīcība ir faktiski vienīgais, kā mēs varam attālināt, palēnināt un novērst vīrusu izplatīšanu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Mārtiņam Bondaram.

M. Bondars (AP!).

Cienītā priekšsēdētājas kundze! Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi! Cienītā ministres kundze! Es atbalstu ārkārtas situācijas ieviešanu Latvijā. Kāpēc? Jācitē Donalds Ramsfelds, kad viņš teica: "Ir zināmi zināmie, zināmi nezināmie un nezināmi nezināmie." Šobrīd mēs esam zināma nezināmā priekšā. Valdībai jādara savs darbs, mums kā parlamentam jādara savs darbs.

Pirmkārt, es piekrītu Dolgopolova kungam par to, ka vajadzētu atjaunot 81. pantu, iedot tos instrumentus valdībai, lai viņi varētu šajā brīdī brīvi rīkoties. Es saprotu, ka viens parlaments populisma uzplūdu jeb aptumsuma brīdī, kā teikt, šo pantu izsvītroja ārā, bet es ieteiktu tomēr šo pantu atjaunot. Pirmkārt.

Otrkārt. Kolēģi! Mēs esam simbols, parlaments ir simbols.

Es piekrītu Dolgopolova kungam par to, ka viņš aicina šim parlamentam... ja jau mēs ārkārtas situācijas ietvaros nosakām to, ka liela daļa cilvēku nevar pulcēties... mums nepulcēties līdz 14. aprīlim, ja tas nav nepieciešams, uztaisīt pauzi, un pulcēties tikai tad, ja ir tas nepieciešams.

Paldies, Dolgopolova kungs, par jūsu ziņu. Un te ir jāsaka gluži tā, kā Rodžers Eilss teica savā grāmatā: "*You are the message*." "Jūs esat ziņa." Mēs esam ziņa. Un te man jāpiekrīt Auguļa kungam par to, ka šobrīd kritiskākā lieta ir komunikācija. Mēs ar savu uzvedību, mēs ar savu darbību pasakām to, ko vajag vai nevajag darīt.

Kolēģi! Aicinu jūs atbalstīt ārkārtas situāciju. Aicinu jūs būt prātīgiem! Lai Dievs mūs visus sargā!

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Ilmāram Dūrītim.

I. Dūrītis (AP!).

Ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Ļoti cienījamā ministre! Godātie kolēģi! Es tiešām arī gribu, pirmkārt, pateikt paldies par līdzšinējo izdarīto darbu mediķiem. Un tiešām viņi strādā ļoti atbildīgi, un viņi... viņos mēs ļoti ieklausāmies, un man nav ne mazāko šaubu, ka Veselības ministrija un ka politiķi... neņemt nopietni vērā šo speciālistu un epidemiologu ieteikumus Latvijā... tas patiesi tā notiek. Es arī no savas puses to varu apliecināt.

Man ir liels prieks, ka es šodien tomēr dzirdu... neskatoties uz to, ka ir ārkārtas situācija izsludināta... ka mēs sarunājāmies - opozīcija un pozīcija. Es tiešām gribu arī pateikt no savas puses paldies *(Zālē troksnis. Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)* opozīcijai un opozīcijas deputātiem, kuri daudzi gan individuāli vērsušies pie manis, gan pie citiem kolēģiem. Tiešām arī šī kritika ir ļoti vērtīga, lai mēs saprastu, kā labāk rīkoties, jo, kolēģi, mēs taču apzināmies, ka patiesībā mūsu visu mērķis ir viens - pēc iespējas minimizēt šīs slimības izplatību un tās drausmīgās sekas, kas varētu būt situācijā, ja slimība sāks izplatīties nekontrolēti.

Tātad mērķis mums ir viens. Es domāju, mums šeit nav, par ko strīdēties. Jā, starp mums ir cilvēki, kuri uzskata, ka ierobežojumiem vajadzētu būt daudz striktākiem. Starp mums ir cilvēki, kuri uzskata, ka ierobežojumi ir par daudz strikti.

Šajā sakarā es gribu pateikt to, ka ārkārtīgi svarīgi ir pieņemt tādus ierobežojumus, kas patiesi dod reālu efektu. Tas ir numur viens. Un otrs - pieņemt laicīgi šos ierobežojumus, jo, kā parāda gan Ķīnas, gan arī tagad jau Itālijas pieredze, nokavēti ierobežojumi var vairs arī nedot efektu. No epidemioloģiskā viedokļa ir skaidrs, ka tas, ko mēs redzam... slimību... jau analīžu statistikā un ikdienas datos, ir ar zināmu laika nobīdi, varbūt pat nedēļu un vairāk. Reālā cilvēku inficēšanās notiek, pirms parādās klīniskās pazīmes. Tātad jau pirms tam. Līdz ar to šeit ir jāstrādā proaktīvi, un man ir liels prieks... un es esmu pilnīgi pārliecināts, ka mēs un valdība strādā proaktīvi. Un tāpēc arī vakardien šis lēmums tika pieņemts, un es nešaubos, ka tiks pieņemti vēl lēmumi, ja būs nepieciešams, un arī striktāki ierobežojumi, jo mums ir jāstrādā, apsteidzot situāciju un apsteidzot tā vīrusa izplatību jau starp cilvēkiem, kas notiek tad, kad mēs pat to vēl nenojaušam vai nezinām.

Ko es gribētu vēl pateikt? Ka neapšaubāmi mums ir jāsabalansē arī šie aizliegumi un ierobežojumi ar kaut kādu ekonomisko darbību, lai mēs neciestu vēl smagāk, piemēram, no pilnīga ekonomiskā kraha, kas var izraisīt, iespējams, vēl lielākus zaudējumus nekā vīruss, līdz ar to šī labuma un ļaunuma izvērtēšana ļoti līdzīgi kā medicīnā, kad jūs lietojat zāles, - katra zāle var dot kaut kādu blakni, bet tā arī ārstē slimību. Un mums ir jāizvērtē tas potenciālais ieguvums un risks.

Noslēgumā es gribētu pateikt... un, kolēģi, tiešām visus aicināt ievērot tos norādījumus, ko sniedz Slimību profilakses un kontroles centrs. Kolēģi, ievērot arī pašiem, arī deputātiem, šos norādījumus gan attiecībā uz personisko higiēnu, gan attiecībā uz paškarantīnu, gan attiecībā uz saviem tuviniekiem, norādot viņiem, lūdzot viņiem ievērot šos nosacījumus. Un uz saviem kolēģiem, redzot, ka šie nosacījumi netiek ievēroti, arī aizrādot to. Jo, kā pierādījumi liecina, visefektīvākā vīrusa izplatības ierobežošana ir tieši šī sabiedrības līdzdarbošanās un tieši šī sociālā atstatināšanās vienam no otra, higiēna un tā tālāk.

Informācija... Par informāciju... Ir izskanējusi... Mēs strādājam arī ar Veselības ministriju pie tā, kā vēl vairāk dot sabiedrībai nepieciešamo informāciju, piesaistot arī papildu spēkus.

Es visiem kolēģiem novēlu labu veselību, lai mēs neviens neciestu no šīs infekcijas, lai mūsu tuvinieki, draugi un sabiedrība neciestu no tā.

Paldies jums.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Kolēģi! Laiks pārtraukumam, bet deputāti Dzintars, Feldmans, Zakatistovs, Pavļuts un Kozlovskis lūdz izsludināt pārtraukumu līdz pulksten 12.30, tātad stundu. Vai deputātiem ir iebildumi? *(Starpsaucieni: "Pabeidzam šito!" Dep. A. Gobzems: "Pabeidzam debates un tad ejam pārtraukumā!" Zālē troksnis.)*

Vai kāds no deputātiem atsauc parakstu? *(Dep. K. Feldmans: "Es atsaucu parakstu!")*

Tātad deputāts Feldmans atsauc parakstu, līdz ar to pabeigsim debates.

Vārds deputātam Vjačeslavam Dombrovskim otro reizi. *(Starpsauciens. Zālē troksnis.)*

Kolēģi! Lūdzu ieņemt vietas Sēžu zālē. Turpināsim debates.

V. Dombrovskis (SASKAŅA).

Augsti godātie kolēģi un ministres kundze! Kā es jau teicu, jūs šodien esat galvenā ministre mūsu valstī, pēc jums ir ekonomikas ministrs. Tāpēc, lai ko jūs te neteiktu no tribīnes un lai kam jūs to personīgi neadresētu, mēs jūs atbalstīsim un mēs novēlam jums izturību... visu tajā, kas... nu, kas nāk, tā teikt, mūsu... virza mūsu valstī.

Es tikai gribētu jums atgādināt, ka ekspertus, protams, vajag gan dzirdēt, gan klausīties, gan ieklausīties, bet tas, vai... Priekšsēdētājas kundze, vai jūs varat kaut kā *(Zālē troksnis. Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)*...

Sēdes vadītāja. Kolēģi pozīcijā un opozīcijā! Ļaujiet runāt deputātam no tribīnes!

V. Dombrovskis. Es gribētu atgādināt, ka lēmumus pieņem amatpersonas un politiķi. Un viņiem arī ir atbildība par tiem pieņemtajiem lēmumiem. Ne infektologi, ne ārsti tos lēmumus nepieņem. Un tāpēc viņi var atļauties dažreiz, atvainojiet, teoretizēt un spriedelēt. Es jums te tagad negribu nosaukt nevienu vārdu, bet vienkārši nolasīšu viena šāda eksperta infektologa... tas, ko viņš pateica, rakstīja tikai trešdien, trešdienas vakarā.

"Paziņojums par pandēmiju mūsu situāciju nemaina. Joprojām jācer uz slēpotāju un ceļotāju spēju būt saprātīgiem. Dažu nedēļu laikā saprast, ko Dienvidkoreja darīja pareizi." Un tā tālāk.

Šis cilvēks uzskatīja trešdien, ka mums ir vēl dažas nedēļas kaut ko secināt, analizēt un saprast. Es vēlreiz atkārtoju: zinātniekiem, tā, kā viņiem nekādas atbildības par pieņemtajiem lēmumiem nav, ir visas tiesības brīvi teoretizēt, neuzņemoties nekādu atbildību, bet tie politiķi, kas gaidīs šādu viņu kaut kādu... tā teikt, balstīsies savos lēmumos uz viņu šādiem... teoretizēšanu, varētu izdarīt nopietnu kļūdu. Tikai pavisam ātri...

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Rihardam... Jums ir izslēgts mikrofons. Jūsu debašu laiks ir beidzies.

Vārds deputātam Rihardam Kolam.

R. Kols (NA).

Cienījamie, godātie kolēģi! Ministres kundze! Šajā jautājumā es neiedziļināšos visās pateicībās... un tas, kas ir darīts, to ir pietiekami daudzi kolēģi pauduši no šīs tribīnes.

Divas dienas, trīs lietas. Pirmais - pandēmija, otrais - ārkārtas situācija. Es domāju, vissatraucošākais ir trešais - vietējā inficēšanās. Un šīs trīs lietas divu dienu laikā... Mums tomēr vajadzētu pieņemt daudz striktākus nosacījumus saistībā ar mūsu robežām, ar kustību pāri robežām. Šeit es runāju gan par autoceļiem, gan par jūras ceļiem, gan arī par aviosatiksmi. Es domāju, ir pienācis laiks veikt uz robežām kontroli. Vai tā ir robežsardze, vai tā ir armija, vai tā ir Zemessardzes iesaiste... Nevis slēdzot robežu, bet veicot konkrētas aptaujas par ieceļojošām personām: kur viņas pēdējo divu nedēļu laikā ir bijušas, kāda ir viņu dzīvesvietas adrese... Jo šajā visā sakarībā tas, kas varbūt ir veicinājis... un Latvijas tāds... nosauksim, veiksmes stāsts, ka mums nav tik daudz šo gadījumu, ir skaidri identificēt pirmavotu. Ja līdz šim pirmavoti ir bijuši skaidri - ar aviosatiksmi ieradušies -, skaidri identificēti, noteiktas arī karantīnas, tad tas ir veicinājis slimības izplatīšanās ierobežošanu. Un šeit mēs tomēr redzam, ka šodien, 13. martā, Rīgas lidostā ierodas reisi no Romas, no Milānas, Ziemeļitālijas, ierodas no Kopenhāgenas, ierodas no Londonas, un absolūti netiek veikts nekāds monitorings. Par pasažieriem, piefiksējot

kaut vai viņu... kas ir viņu dzīvesvieta, instruējot viņus, ka viņiem tagad ir pienākums... pienākums divas nedēļas atrasties mājas režīmā, pašu karantīnā. Tas lidostā netiek veikts. Lidostā pie bagāžas saņemšanas ir vienkārši plakāts, kas informē par riskiem, ko vajadzētu... Nu nebūsim naivi! Cik cilvēku pievērš uzmanību šādiem plakātiem? Ir vajadzīga konkrēta, individuāla pieeja, izsniedzot, vai tas ir buklets, vai kas... Katram, kas izkāpj no lidmašīnas, kas viņam ir jāveic. It īpaši ņemot vērā, ka ir mājas apstākļos režīms jāievēro. Līdz ar to es tiešām saprotu, ka tagad, pasakot no tribīnes konkrētas, pieņemsim, darbības... es vēlos ticēt, ka tiks ņemts vērā un ieviesti šie pasākumi. Es neuzskatu, ka to tagad obligāti izdarīs. Bet ir pienācis laiks arī uz mūsu iekšējām Eiropas Savienības robežām, tajā skaitā arī uz ārējām robežām, papildu mērus pieņemt, veikt monitoringu un piefiksēt datus. Jo pats svarīgākais ir skaidri zināt pirmavotu *(Dep. J. Stepaņenko: "Tas ir mūsu priekšlikumā rakstīts!")* jebkuram saslimušajam, jebkuram inficētajam, lai varētu izskaust un ierobežot.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Evijai Papulei otro reizi.

E. Papule (SAKAŅA).

Priekšsēdētājas kundze! Ministres kundzes nav. Labi. Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai gribu teikt, ka Ašeradena kungs apsolīja sasaukt komisiju. Līdz ar to parakstus es nevākšu. Paldies par to.

Jautājums veselības ministrei vai, iespējams, parlamentārajam sekretāram padomāt par rīkojuma Nr. 103 42. punktu par pirmsskolām. Vecāki, iedodot kaut kādu apliecinājumu par to, ka mans bērns ir vesels, var nezināt, ka bērnam jau ir vīruss. Es pieļauju, ka tur arī būtu nepieciešams mazliet vairāk uzrakstīt, kas šis ir par apliecinājumu, lai izvairītos no citu vecāku domām. Papildus, Znotiņa kungs, piemirsu pateikt iepriekšējā reizē, ka neizmantots resurss ir arī jaunatnes organizācijas, kur viņu programmu... aģentūra arī var mobilizēt jauniešus izplatīt pareizu informāciju un izdarīt to tā, lai jaunieši un paši skolēni saprot. Nu, jaunieši uzrunāja jauniešus - tas ir daudz racionālāk un foršāk, manuprāt.

Un vēl papildus varbūt, ka Rancāna kungs var saīsināt mūsu vakardienas opozīcijas priekšlikumu iesniegšanas laiku no piecām dienām līdz vienai dienai, jo tur ir racionāli pienākumi... racionāli priekšlikumi, uz ko jau atsaucās gan ministre, gan daudzi citi.

Es aicinātu būt tad Kiplinga formā daudz draudzīgākiem arī pret saprātīgu rīcību.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Komisijas vārdā...?

J. Rancāns. Kolēģi, paldies par debatēm, bija interesanti. Bet... Bet komisijas vārdā aicinu atbalstīt komisijas sagatavoto lēmuma projektu, ar kuru Saeima... ar kuru Saeima nolemj atbalstīt Ministru kabineta lēmumu izsludināt ārkārtējo situāciju no 2020. gada 12. marta līdz 2020. gada 14. aprīlim atbilstoši Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr. 103 par ārkārtējās situācijas izsludināšanu noteiktajam.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par ārkārtas situācijas izsludināšanu"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 81, pret un atturas - nav. Lēmums pieņemts. *1:30:50*

Lūdzu zvanu! Lūdzu deputātu klātbūtnes reģistrācijas režīmu!

Godātie kolēģi, šodien dzimšanas dienu svin mūsu kolēģe Dagmāra Beitnere-Le Galla. Un mēs viņu sveicam. *(Aplausi.)*

Vārds Saeimas sekretāra biedrei Marijai Golubevai reģistrācijas rezultātiem.

M. Golubeva (13. Saeimas sekretāra biedre).

Nav reģistrējušies: Jānis Ādamsons, Anda Čakša, Jānis Dombrava, Inese Ikstena, Artuss Kaimiņš, Andris Kazinovskis, Ieva Krapāne, Armands Krauze, Janīna Kursīte-Pakule, Vladimirs Nikonovs, Linda Ozola, Ramona Petraviča, Juris Rancāns *(Starpsauciens: "Ir!")*... Rancāns ir *(Starpsauciens: "Ramona ir!")*... Ramona Petraviča ir, Ivans Ribakovs, Dace Rukšāne-Ščipčinska, Karina Sprūde, Juta Strīķe, Jānis Urbanovičs, Ivars Zariņš.

Paldies.
Sēdes vadītāja. Kolēģi, mēs vienojāmies par stundu ilgu pārtraukumu, tātad Saeimas 5. marta sēdes darba kārtību sāksim izskatīt pulksten 12.40.

SATURA RĀDĪTĀJS
13. Saeimas ziemas sesijas 11. (ārkārtas) sēde
2020. gada 13. martā

Lēmuma projekts **"Par ārkārtas situācijas izsludināšanu"**
(Nr. 354/Lm13)
(Dok. Nr. 2243)
- Ziņo - dep. J. Rancāns

Debates
- dep. V. Agešiņš
- dep. V. Valainis
- dep. J. Stepaņenko
- veselības ministre I. Viņķele
- dep. D. Šmits
- dep. D. Pavļuts
- dep. J. Stepaņenko
- dep. A. Gobzems
- dep. U. Augulis
- dep. B. Cilevičs
- dep. S. Dolgopolovs
- dep. D. Reizniece-Ozola
- dep. E. Papule
- dep. R. Znotiņš
- dep. V. Dombrovskis
- veselibas ministre I. Viņķele
- dep. M. Bondars

- dep. I. Dūrītis
- dep. V. Dombrovskis
- dep. R. Kols
- dep. E. Papule

Reģistrācijas rezultāti
Nolasa - Saeimas sekretara biedre M. Golubeva

Balsojumi
Datums: 13.03.2020 11:39:09 bal001
Par - 81, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 81)
Balsošanas motīvs: Par ārkārtas situācijas izsludināšanu (354/Lm13)

Datums: 13.03.2020 11:39:30 bal002
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Stenogrammā nav pievienota saite uz sēdes translāciju

---

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

13.03.2020. 10.00 11.40

Sēdes videotranslācija	**13.03.2020**	10.00	11.40

1. pl. 10:07 – 1 h 32 min stg 2052 sēde Nr.11-ziemas-sesija Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200313115101_saeima.lv.1_0_0

2. pl. 11:40 – 52 min stg 2053 sēde Nr.9-ziemas-no5-mar-21-daļa Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200313134801_saeima.lv.1_0_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

2

	Sēdes video translācija	13.03.2020	10.00	12.40

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2052
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=31a9f1df-1149-46ab-8f4c-668a2fb52061

13.03.2020. 13.Saeima vienpadsmitā sēde-ziemas sesija Ārkārtas situācija *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2020.gada 13. marta sēde (pirmā) sākas pl. 10:07
sēde slēgta pl. 11:40, sēdes ilgums- 1 h 32 minūtes

PIEBILDE: 13. martā notiek divas sēdes: nr.9, nr.11 (ziemas sesija).

Latvijas Republikas Saeimas
2020.gada 13.marta
ārkārtas sēdes darba kārtība 10:00

	I. Lēmumu projektu izskatīšana		
	1.	1. Lēmuma projekts **Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu** *(354/Lm13)* (Dok. Nr. 2243)Balsojums: par 81, pret 0, atturas 0 **Paziņojums** Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Juris Rancāns) ↗ Debates	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	Sēde beigusies 13.03.2020 11:40		

---

* * * *